

Krisepengespillet

Dagens Næringsliv Morgen - 26.11.2010 - Side: 3

Forfatter: JØRN RATTSSØ

Vi kaster penger etter de kommunene og institusjonene som gjør det dårligst, bare de roper "krise" høyt nok. Det er ingen god politikk, skriver NTNU-professor Jørn Rattsø. Regjeringen har bevilget en ny eldremilliard.

Vi gratulerer de eldre og håper at mye av pengene når fram. Det er velfortjent. De senere år er det barn og barnefamilier som har stått i fokus med barnehagedekning, makspris, kontantstøtte og permisjonsordninger. Det er på tide at de eldres behov løftes mer opp.

Bakgrunnen for den nye eldremilliarden er lett å forstå. Det har vært ubehagelige TV-oppslag om eldre som åpenbart skulle hatt sykehjemsplass. Og det er passende med en gest til Kristelig Folkeparti. Ifølge regjeringen er skatteinngangen også god nå.

Men er det slik landet skal styres? Skal bevilgninger gis som svar på mediekampanjer og eldre få plass hvis skatteinngangen er god?

Det er åpenbart nok av oppgaver som trenger løsning. Det er lett å finne fram til elendighet i sykehusbehandling, eller særlig mangel på sykehusbehandling, trekkfulle barnehager med yrende museliv, barnevernsaker i stampe, barnekriminelle på ferde, skoler i forfall, elever som lærer lite og faller ut av skolen, humpete vegstandard, rasfarlige strekninger, fattige barn, arbeidsledig ungdom, overvektige middelaldrende og masse annet som trenger innsats.

Spørsmålet er hvordan innsatsen skal prioriteres. Dernest handler det om hvordan innsatsen skal gi resultater.

Ideelt sett skal politikerne samle inn alle behov og ønsker og gjøre sine vanskelige prioriteringer i et budsjett. Etter god budsjettprosess og budsjettvedtak skal kreftene brukes på god gjennomføring. Det gjelder både stat og kommune. De fleste land får til dette. Våre naboland Sverige og Danmark har gode budsjettprosesser overfor kommunene, og etter at budsjettvedtaket er gjort rettes søkelyset mot hva kommunene leverer. De forventes å ta ansvar. I Norge har vi fått budsjettkamp hele året, både innenfor og utenfor kommunene.

I eldresaken var det en TV-kanal som gravde fram elendigheten. Ofte er det interessegrupper involvert, og de er gjerne godt organiserte og høylytte. Det er krisebeskrivelser som gir uttelling. Året rundt kan vi lese og høre om kriseoppdrag, og det gis et skjevt negativt bilde av velferdssamfunnet. Det må vi nok leve med. Mange skal posisjonere seg. Og politikerne skal føle presset.

Politikerne skal likevel ikke stille opp med bevilgninger for hvert kriseoppdrag. Selv om det er fristende. For det ser ut som at regjeringen er handlekraftig når den trår til med nye penger. Det er kortsiktig politikk. Det inviterer til kriseoppdrag som budsjettprosess. Det vil ikke fungere bra. Og det er ikke nødvendigvis de største krisene som kommer fram når interessegrupper og kommunikasjonsbyrå er i sving.

Elendighetskonkurransen med følgende bevilgninger kan gi dårlig prioritering. Men det kan også gi dårlige tilbud til befolkningen. Det er ikke bare å kaste penger etter problemene, problemene må også løses. Det er ikke sikkert at de kommuner, sykehus, skoler og offentlige etater forøvrig som er kilden til kriseoppdragene er de beste til å lage gode løsninger. Vi risikerer å belønne elendige institusjoner. Pengene kastes etter dem som gjør det dårligst og inviterer til mer elendighet.

Dette er selvfølgelig et dilemma. Skal pengene brukes til de dårlige skoler og sykehus eller de beste? Det bør være større interesse rundt hva som skaper gode og dårlige barnehager og barnevern - og kommuner.

Etter takknemligheten over at politikerne bryr seg om eldre, i alle fall hvis de vises plagsomt i TV-ruta, bør man tenke gjennom implikasjonene. Forhåpentligvis vil de nye tilskudd bidra til nye sykehjemsplasser.

Men kommuner som holder orden i sakene og har ordnet sykehjemstilbudet får ikke glede av dem. Det er kommuner som henger etter som nå skal få penger. Vi må slutte å belønne de kommuner som ikke gir gode tilbud til de eldre.

Jørn Rattsø, professor i samfunnsøkonomi ved NTNU

©Dagens Næringsliv

Version 5.5.1 - Retriever AB - ret-web05.retriever.no - 27.11.2010 12:17 - W00383 - supportnorge@retriever.no / +47 22 91 03 50